

Aktuellt inom vuxenutbildningen

Statssekreterare Adam Alfredsson

Svensk vuxenutbildning är unik

- Sveriges vuxenutbildning är unik och lättillgänglig under hela livet.
- Vuxenutbildningen är tillgänglig, avgiftsfri och flexibel.
- Deltagandet är högst i hela EU, mer än dubbelt så högt som genomsnittet.
- Central del i omställningen för både individer och samhället.

Vuxenutbildning är en lösning på flera stora samhällsutmaningar

- Kompetensförsörjning och omställning
- Väg ut ur arbetslöshet
- Integration av utlandsfödda
- Och mycket mer...

Kompetensförsörjning

- Omställningsbehoven ökar för både individen och för Sverige
- Tre av tio företag uppger att tillgång till lämplig arbetskraft eller kompetens är ett stort hinder för företagets tillväxt (Tillväxtverket 2023)
- SCB bedömer att behovet av arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning kommer att öka till 2035

Yrkesutbildning är en väg ur arbetslöshet

- Yrkesstoltheten behöver uppvärderas
- Många arbetslösa är kortutbildade, men en växande andel har utbildning
- Stor efterfrågan på gymnasialt yrkesutbildad personal
- Yrkesutbildning mot ett bristyrke är en effektiv väg till arbete, oavsett utbildningsbakgrund

Integration av nyanlända

- Över två miljoner människor i Sverige är utrikes födda
- Många har kommit i vuxen ålder
- Integrationen är viktigt för både individen och för Sverige
- Två av tre elever inom komvux är födda utanför Sverige
- Integrationspolitikens tre ben: jobb, språk och värderingar.

Åtgärder

Proposition Skärpta krav i sfi

- En tidsbegränsad rätt att delta i sfi
- När en elev tas emot till sfi ska elevens kunskaper bedömas
- Rätt att delta i sfi i en annan kommun än hemkommunen
- Träder i kraft den 1 januari 2026

Kommande propositioner

- Ett likvärdigt betygssystem
- Bättre förutsättningar för yrkesutbildning
- Utökade registerkontroller i skolväsendet

Ny utredning: Tydligare ansvar och högre kvalitet i komvux

- Allvarliga brister har uppmärksammats i komvux vid ett flertal tillfällen.
- Eleverna riskerar att få luckor i sin yrkeskompetens efter avslutad utbildning.

Uppdraget

- Fler elever ska påbörja och slutföra en utbildning av hög kvalitet.
- Utredaren ska bl.a. föreslå hur:
 - fler elever i sfi kan kombinera sfi med annan utbildning,
 - skärpta krav för att få bedriva komvux på entreprenad,
 - analysera varför så få arbetslösa som har beviljats utbildning påbörjar och genomför utbildningen, och
 - föreslå åtgärder för att fler arbetslösa ska genomgå en reguljär utbildning.

Nationellt yrkesutbildning - pilot

- Ny utbildningsform med yrkesutbildning på gymnasial nivå för vuxna som kompletterar komvux
- Nationell yrkesutbildning ska möta arbetslivets kompetensbehov och utvecklas tillsammans med arbetslivet enligt YH-modellen
- Pilotverksamhet mellan 2024-2028

Regionalt yrkesvux behöver bli bättre

Låg nyttjandegrad – satsningarna på reg.vux motsvarar inte hur många som går en utbildning i praktiken

Statsbidraget har urholkats över tid – pengarna räcker inte till

Svårt att få till dyra utbildningar

Kommuner efterlyser bättre planeringsförutsättningar

Flera har svårt att klara utbildningen

Volymen regionalt yrkesvux

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Budget (ink VÄB)	2 062 mnkr	2 997 mnkr	4 647 mnkr	4 893 mnkr	4 210 mnkr	4 377 mnkr	3 991 mnkr
Motsvarar ca antal platser så som det kommunicerats	34 000	54 000	71 000	73 400	65 000	81 000	75 600
Nyttjandegrad	72%	77%	67%	54%	56%	62%	--

- Budgetnivåer är inklusive VÄB-satsningar
- Budgetnivåer är exkl studiemedel.
- Budgetsatsning och antal platser är exkl statsbidrag vid företagsetableringar/expansioner

Ett mer långsiktigt regionalt yrkesvux

- Höjt statsbidrag med 20 procent från och med 2026
- Extra bidrag för att anpassa utbildningen efter elever med funktionsnedsättningar
- Regeringen har aviserat ytterligare förändringar i regionalt yrkesvux i syfte att stärka långsiktigheten och öka nyttjandet av bidraget

Aktuellt inom vuxenutbildningen

Statssekreterare Adam Alfredsson

